

ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ВЪРХОВНА ПРОКУРАТУРА

О Б О Б Щ Е Н Д О К Л А Д - РЕЗЮМЕ

за извършената тематична ревизия в Софийска районна прокуратура

В изпълнение на заповед на и.ф. главен прокурор на Република България, издадена на основание чл.138, т.1, т.2 и т.7 ЗСВ се извърши тематична ревизия на място на дейността на отдел „Специализиран“ в СРП по досъдебните производства и преписките, възложени на прокурори от отдела до неговото закриване на 25.09.2023г. Обхватът на проверката в изпълнение на възлагателната заповед на и.ф. главен прокурор е:

1. Неприклучени към датата на ревизията досъдебни производства, разпределени в отдел „Специализиран“ на Софийска районна прокуратура по следните показатели: номер и дата на образуване; насочване към отдел „Специализиран“ /ДОИ/ и разпределяне на прокурор/екип от прокурори - кога, от кого и с какъв акт; съответствие с действащите към този момент Вътрешни правила за приложението на разпределението на преписките и досъдебните производства на принципа на случайния подбор в СРП, утвърдени със заповед на административния ръководител на СРП и с актуалните към момента на разпределение Вътрешни правила за разпределение на преписките и досъдебните производства на принципа на случайния подбор, утвърдени от главния прокурор; наблюдаващ прокурор и разследващ орган; своевременност и мотивираност на исканията по чл.234, ал.3 НПК; удължаване на срока от наблюдаващия прокурор и административния ръководител - срочност и мотивираност на актовете; действия по разследването, извършени извън срок; контрол на взетите по отношение на обвиняемите лица мерки за процесуална принуда; произнасяне по веществени доказателства; ритмичност на действията по разследването; срочност и ефективност при изпълнение на задължението за ръководства на разследването и осъществяване на постоянен надзор за законосъобразното му и своевременно провеждане; причини за забавяне на разследването (обективни и субективни);

2. Проверка и анализ на прекратени досъдебни производства, по които не е осъществен съдебен или институционален/служебен контрол относно:

- наличие на основанията на чл.243, ал.1 НПК;
- наличие на основания за сезиране на горестоящата прокуратура за упражняване на правомощията по чл.243, ал.10 НПК;

3. Проверка и анализ на спрените досъдебни производства, възложени на

отдел „Специализиран“ - съобразно показателите по т.1, както и:

- извършени ли са всички необходими процесуални действия, освен обуславящите спирането;

- период на спиране на разследването;

- наличие на основания за възобновяване на наказателното производство;

4. Проверка и анализ на преписки, по които са постановени откази да се образуват наказателни производства с оглед наличие на основания за осъществяване на институционален/служебен контрол;

5. Организация на деловодната дейност и документооборота в отдел „Специализиран“ в СРП съобразно:

- Правилника за администрацията на ПРБ;

- Инструкцията за деловодната дейност и документооборота в ПРБ /Утвърдена със заповед от 07.04.2016 г., изменена и допълнена със заповед от 27.12.2018 г. на главния прокурор/;

- Правилата за електронен документооборот и предоставяне на електронни услуги в ПРБ /Утвърдени със заповед от 29.06.2020 г., изм. и доп. със заповед от 04.01.2022 г. и заповед от 10.07.2023 г./;

- Правилата за приложението на разпределението на преписките и досъдебните производства на принципа на случайния подбор в ПРБ /Утвърдени със заповед от 13.09.2021 г., изм. и доп. със заповед от 27.07.2022 г. на главния прокурор/;

- Номенклатурата на делата в ПРБ;

- Вътрешните правила и заповеди в СРП /ако има такива/.

Изпълнение на произтичащите от тях задължения по извършване на деловодните операции: своевременно регистриране, отразяване на деловодните движения в съответните книги, прикачване на документи и разпределение в системата на УИС 3, текущото съхраняване и архивиране на документи, както и организацията по предоставяне и отчитане на достъп.

Тематичната ревизия се извърши от екип в състав от 21 прокурори от отдел „Инспекторат“, отдел „Специализиран“ и отдел „Досъдебен във ВП и от АП София и двама специалисти от Дирекция „Информационно обслужване и технологии“.

Предварителни бележки:

След първоначално уточнение е определен обхват на материалите, които се предоставят за проверка - това са преписките и досъдебните производства, заведени в отдел „Специализиран“ в СРП след 01.01.2020г.

С актове на ръководителя на ревизиращия екип са разпределени задачите, включени в обхвата на ревизията и са посочени конкретно досъдебни производства и преписки, подлежащи на проверка от всеки прокурор от ревизиращия екип.

Отправена е и молба до завеждащ отдел „Аналитичен“ - ВП за предоставяне на информация относно получаването в отдела на заповед от 19.03.2021 г. и заповед от 28.09.2021 г. /отменяща заповедта от 19.03.2021 г./, с които са утвърдени и въведени в действие Вътрешни правила за прилагане на принципа на случайния подбор при разпределението на делата и преписките в

СРП, респ. представяне на становища по съдържанието на посочените актове.

Видно от съдържанието на Заповед № РД.../08.02.2024г. на и.ф. главен прокурор на Република България предмет на проверка са всички етапи на прокурорската дейност - от завеждането на преписка, през решаването ѝ от прокурора, респ. положението ѝ към момента на проверката.

Затова се започва с отбелязването, че насочването на преписки и досъдебни производства в отдел „Специализиран“ в СРП във времевите предели на ревизията е регламентирано със заповеди на административния ръководител на СРП, с които се утвърждават и въвеждат в действие Вътрешни правила за прилагане на принципа на случайния подбор при разпределението на делата и преписките в Софийска районна прокуратура /Вътрешните правила/, като следва: №.../13.11.2015 г., № РД.../19.03.2021 г. /с нея се отменя предходната заповед/ и № РД.../28.09.2021 г. /отменяща Заповед № РД.../19.03.2021 г./

При сравнение на съдържанието на изброените заповеди от гледна точка на обхвата на ревизията са видни две основни обстоятелства.

Първото от тях, че наименованието на отдела „Дела с обществен интерес“ (ДОИ) е променено на отдел „Специализиран“. Тази корекция е само от външна страна, защото разлика във функционалната компетентност според вида на престъпленията по възлаганите преписки и дела на практика не настъпва. Така е, защото разпоредбата на чл.4, ал.6 от Заповед №.../13.11.2015 г. на административния ръководител на СРП - прокурорите в отдел „Дела с обществен интерес“ наблюдават местно и родово подсъдни на СРП преписки и дела за престъпления с висок обществен отзвук или фактическа и правна сложност, определени от административния ръководител с мотивирана резолюция или заповед е заменена с чл.3, ал.6 от Заповед № РД.../19.03.2021 г. - прокурорите в отдел „Специализиран“ наблюдават местно и родово подсъдни на СРП преписки и дела за престъпления с висок обществен отзвук или фактическа и правна сложност, както и при необходимост от изпълнение указания на главния прокурор. Налице е пълна идентичност в така определената предметна компетентност, още повече, че по време на ревизията не са намерени случаи, при които се изпълняват указания на главния прокурор. Не е различен и следващият текст на чл.3, ал.6 от Заповед № РД.../28.09.2021 г. – прокурорите в отдел „Специализиран“ наблюдават местно и родово подсъдни на СРП преписки и дела за престъпления с висок обществен отзвук или фактическа и правна сложност, както и при необходимост от изпълнение на методически и организационни указания на главния прокурор. И в периода на действие на третата поред заповед не са налице преписки, образувани заради указания от всякакъв вид на главния прокурор.

Другата разлика е същностна. И нейната сърцевина е, че по силата на Заповед №.../13.11.2015 г. насочването на материали към отдел „Дела с обществен интерес“ се извършва с мотивирана резолюция или заповед на административния ръководител, като в следващите две заповеди от 2021 г. се елиминира изискването за навеждане на изрични съображения за ангажирането на прокурор от отдел „Специализиран“.

Според информацията, получена на 08.03.2024 г. от завеждащ отдел „Аналитичен“ - ВП заповеди № РД.../19.03.2021 г. и № РД-.../28.09.2021 г. на административния ръководител на СРП не са получавани в отдел 05 на ВП непосредствено след издаването им през 2021 г., съответно не е изразявано становище по тяхното съдържание. Същите са проучвани през 2023 г. по въпроси, свързани с натовареността и правилата за случайно разпределение.

През целия ревизиран период се предвижда, че преписките се разпределят в деня на постъпването им или на следващия работен ден, съобразно поредността на завеждането им /чл.9, ал.1 от Заповед №.../13.11.2015 г., чл.7, ал.1 от Заповед № РД.../28.09.2021 г. и Заповед № РД.../19.03.2021 г./. Предвидено е и, че заведените с номер на прокурорска преписка материали, се докладват незабавно на административния ръководител или оправомощен заместник и същият поставя писмена резолюция, чрез която определя компетентния отдел, сектор и група, в които да се извърши разпределянето /чл.9, ал.3 от Заповед №.../13.11.2015 г./, респ. определя компетентния отдел и група, в които да се извърши разпределянето /чл.7, ал.2 от Заповед № РД.../28.09.2021 г. и от Заповед № РД.../19.03.2021 г./.

И сега е мястото да се уточни, че според правото, живота и установената прокурорска практика всяка резолюция представлява писмено разпореждане на носител на административна власт. Ето защо реквизитите, без които не може са дата, волеизявление /обвързващо за адресата/ и установено авторство.

На първо място, необходимостта за датиране на резолюцията не е своеволна или проявление на дребнав формализъм, а е предпоставка за спазване на изискването за разпределяне на преписките в деня на постъпването им или на следващия работен ден, съобразно поредността на завеждането им. А последното е важно, защото навременността винаги е присъщ белег на прокурорските действия.

По-нататък, определяне на групата за разпределяне на получените материали в отдел „Специализиран“ (ДОИ) е една същинска проява на управленската дейност на административния ръководител, който по силата на закона ръководи прокурорите и следователите, организира и ръководи дейността на съответната прокуратура, а неговите разпореждания в този аспект са задължителни.

И, не на последно място, за резолюцията е абсолютно задължително да е поставен подпис от разпореждащия. Единни са правната теория и правораздавателната практика, че волеизявление без удостоверение авторство по същество се приравнява на отсъствие на обективизирано властническо решение. Сиреч, в случаите, когато липсва подпис не може да се твърди, че е налице резолюция, най-малкото защото трябва да е ясно, че волеизявлението произтича от субект в доминантно положение. Съществува доктринерно схващане, че щом се разкрие, че един акт не съществува в правния мир, то е ненужно да се изследва наличието на неговите реквизити, защото просто няма какво да се проверява. В конкретния случай отсъствието на подпис влече липса на резолюция. Евентуален подход, че е ненужно да се изследва спазването на изискванията за определяне на група и поставяне на дата обаче е с потенциал

да понижи пълнотата, всеостранността и резултатността на ревизията, защото икономисва обсъждането на едновременно въведените и съвкупно изискуеми условия за разпределение на дела и преписки. Ето защо в и с цел надлежно показване на дейността по възлагане на делата и преписките в отдел „Специализиран“ в СРП не се спестяват установяванията, касаещи поставяне на дата и група за разпределение на делата и преписките, респ. на мотиви за конкретното действие.

От всеки от прокурорите в ревизиращия екип са представени подробни обобщения след извършена детайлна проверка на разпределените дела и преписки и въз основа на тях е изготвен обобщен доклад от 11.03.2024 г. Изложенията на прокурорите от ревизиращия екип са изключително мотивирани в съответствие с критериите за съдържанието им, които са изготвени преди началото на фактическите ревизионни действия. Материалите са приложени към обобщения доклад и са на разположение и на адресатите му, и на членовете на ревизиращия екип. С цел оптимизиране на съдържанието разкритите нарушения на Вътрешни правила за приложението на разпределението на преписките и досъдебните производства на принципа на случайния подбор в СРП, на Правилата за приложението на разпределението на преписките и досъдебните производства на принципа на случайния подбор в ПРБ, утвърдени със Заповед № РД.../14.10.2015 г., изм. и доп. със Заповед № РД.../06.04.2016 г., изм. със Заповед № РД.../02.11.2017 г., изм. и доп. със Заповед № РД.../27.12.2018 г., изм. и доп. със Заповед № РД.../03.02.2021 г., изм. и доп. със Заповед № РД.../26.04.2021 г. и на Правилата за приложението на разпределението на преписките и досъдебните производства на принципа на случайния подбор в ПРБ, утвърдени със Заповед № РД.../13.09.2021 г., изм. и доп. със Заповед № РД.../27.07.2022 г. действащи в съответния момент са представени синтезирано в таблица с четири съставни части. Улесняващо съвпадение е, че често срещаното нарушение на неприлагане на екземпляр от протокола за разпределение на конкретна преписка към нея е закрепено все в чл.13, ал.3 на правилата, утвърдени от главния прокурор и действащи в ревизиращия период.

А отличаващите се и съществени констатации са показвани отделно като са ползвани щедро разкритите относими обстоятелства и обосноваващите доводи на членовете на ревизиращия екип. Описаната организация е приложена, защото акцентът е чрез работата на конкретните наблюдаващи прокурори да се представи картината на дейността на отдела по отделните категории преписки и дела /такава е задачата, поставена със заповедта на и.ф. главния прокурор при възлагане на ревизията/. Стремeжът с този метод на синтезиране е да се постигне прегледност на изложението, като се акцентира на ключовите аспекти. Чрез изготвената обобщена таблица не само се възприемат веднага нарушенията на вътрешноведомствените актове, но и по този начин се разграничава дейността на административния ръководител на СРП по възлагане на материалите на наблюдаващите прокурори от работата на последните по конкретните дела/преписки.

А визираните обобщителни доклади /справки/ на отделните прокурори, в

които след грижливо проучване са разкрити възловите черти на прокурорска дейност по конкретните производства се приветстват и прилагат с признателност към генерализиращия документ, представляват неразделна част от него и могат да се ползват от всеки получател.

Предоставените информация, справки, протоколи за случаен подбор, сведения на магистрати и съдебни служители и др. също са включени като приложения към обобщения доклад.

И така в частта на доклада относно неприключените досъдебни производства фигурират данни за датата и хипотезата /чл.212, ал.1 или ал.2 НПК/ на образуване на производството, престъплението по НК, проведени действия по разследването, а сред тях заслужават да се споменат индивидуализираните разпити на свидетели, привлечени като обвиняеми, назначени експертизи, изисквани и прилагани други материали. По този начин се постига една твърде пълна картина на отделното разследване.

При проверка на спрените наказателни производства също са посочени действия по разследването, но и нещо повече - обоснована е необходимост и от други точно посочени действия, вкл. е извършена и оценка на доказателствата по делото от аспект на обоснованост на решението за спиране на производството, в частност на становището на наблюдаващия прокурор, че извършителят не е разкрит.

По отношение на прекратените наказателни производства и на отказите да се образуват досъдебни производства са посочени най-малко предмета на делото/преписката, основанията за служебен контрол или други констатации за нарушения. А в случай, че при служебния контрол се отменят съответните постановления на прокурори от СРП се извършва разследване /чл.243, ал.11 НПК/, а може и да се достигне до образуване на досъдебно производство.

В приложената таблица също се намира конкретна информация - за повода за завеждане на преписката, за образуване на досъдебното производство в съответната хипотеза на чл.212, ал.1 и ал.2 НПК, както за престъплението по НК.

Обобщеният доклад е единен документ, а неразривна част от него са таблицата и обобщените изложения с приложения на членовете на ревизиращия екип. И, както се подчерта, основните констатации са показани отделно и по начин, в който фигурират материали по разследването. Последните не могат да се разгласяват без разрешение на наблюдаващия прокурор - чл.198, ал.1, пр.1 НПК. Такова разрешение за нуждите на ревизията не е искано поради липса на необходимост, тъй като извършването ѝ е възложено със Заповед на и.ф. главен прокурор, на когото се предоставят и резултатите.

А целта на току-що цитираната разпоредба е да не се манифестират действията по разследването, за да не се компрометира ефикасността му. И още съществени моменти - визираната законова рестрикция касае фазата на наказателния процес, която не е публична и затова не сме изправени пред изключение на този основен принцип. От последното се налага и изводът, че разпоредбата чл.198, ал.1, пр.1 НПК се прилага в съответствие с използваната в нея максимално широка терминология.

Следователно, изброените данни попадат в обхвата на цитираното ограничение, което действа винаги и спрямо всеки правен субект.

Поради това, за изпълнението на исканията на ПКВСС, която на основание §23, ал. 2 от ПЗР на ЗИД на КРБ /обн. в ДВ, бр.106/22.12.2023 г./ изпълнява функциите на ВПС и на Временната комисия с предмет на дейност установяване на факти и обстоятелства, свързана с участие на съдии с дейността на групата около Мартин Божанов за предоставяне на резултатите от ревизионния доклад от назначената през м. февруари 2024 г. проверка в СРП в дух на колегиалност и прозрачност се изготвя настоящото резюме на доклада от ръководителя на ревизиращия екип и в него материали от разследванията не намират място.

Констативна част:

В хода на ревизията и вследствие създадената организация /обезпечаване на помещения за работа, осигуряване на преносими компютри/ е извършена лична проверка от прокурорите от ревизиращия екип с преписките и делата или само с наблюдателните материали, когато по уважителни причини самите производства не са предоставени /намират се в съда или при експертите по назначени експертизи/.

Спазен е срокът съгласно Заповед № РД.../08.02.2024г. на и.ф. главен прокурор на Република България и приложената вътрешна организация за извършване и документиране на ревизионните действия.

В случаите на намерена необходимост са получени обяснения и документи от магистрати и служители /приложени/.

Неприключени наказателни производства:

Най-много сред тях са със срок на разследване до 1 г., в двумесечен срок е едно, като и 6 досъдебни производства, чийто срок надхвърля 4 години.

При проверката са изследвани следните обстоятелства дата на образуване, предмет на разследването, начин на насочване на делото към отдел „Специализиран“ /ДОИ/, срочност на разследването с отбелязване за извършени действия извън срока, ритмичност на разследването, упражняване на правомощията по чл.196 НПК, произнасяне по веществени доказателства, а в случаите на забавяне на разследването - обективни и субективни причини за това.

От прокурорите от ревизиращия екип са представени подробни констатации, вкл. са индивидуализирани разпити на свидетели, привлечени като обвиняеми, назначени експертизи, отправени искания до съда, изисквани и прилагани други материали. Предвид съдържанието на тези изложения в обобщения доклад са описани специално 61 дела, по които са налице основания за конкретни мерки извън закрепени в таблицата недостатъци при разпределянето им, а именно:

1. По първата група дела от ревизиращите прокурори са формулирани изрични препоръки до административният ръководител на СРП да извърши преценка относно наличието на предпоставки за упражняване на правомощията си по глава XVI от ЗСВ по отношение на 9 наблюдаващи прокурори по 14 бр. дела, както и да сезира директора на СДВР относно извършване на преценка за

предприемане на действия по глава VIII от ЗМВР по отношение на съответния разследващ полицаи от СДВР във връзка с констатираното бездействие по същите досъдебни производства;

2. По втора група дела от ревизиращите прокурори са отправени препоръки за преценка за сезиране на директора на СДВР относно извършване на преценка за предприемане на действия по отношение на съответния разследващ полицаи по глава VIII от ЗМВР - такива са 6 бр. дела;

3. По трета група дела от ревизиращите прокурори не са формулирани изрични препоръки за сезиране на органите, компетентни да извършат преценка с оглед дисциплинарна отговорност на наблюдаващ прокурор и/или разследващ орган, но са направени констатации за процесуално бездействие с фиксирани времеви граници и посочени причини за забавяне на разследванията - такива 8 бр. дела с 8 наблюдаващи прокурори;

4. По четвърта група дела са отправени препоръки от прокурори от ревизиращия екип - за осъществяване на ефективен контрол върху разследването чрез способите на чл.196 НПК, респективно такъв за изпълнение на задълженията на разследващия орган по чл.203 НПК с оглед срочното и законосъобразно приключване, за създаване на необходимата организация в работата за недопускане на произнасяния извън определения в разпоредбата на чл.229, ал.3 НПК, за необходимост от цялостна проверка на конкретно досъдебно производство, за извършване на точно посочени действия или са направени само констатации за неритмичност и др. на разследването - такива са 25 бр. дела;

5. По пета група дела се изследва формирането на екипи от прокурори, вкл., че след първоначален избор на наблюдаващ прокурор на случаен принцип е определен втори наблюдаващ прокурор от ревизиращия отдел и материалите са насочени само към него, както и когато неправилно материали не са резолирани на наблюдаващ прокурор от отдел „Специализиран“, а на дежурен прокурор - такива са 8 бр. дела;

Както се посочи, всяко от неприключените досъдебни производства е проверено отделно и след като от ревизиращите прокурори не са намерени основания за извод, че разследването е неритмично, че правомощията по чл.196 НПК не са упражнявани съдържателно, че причините за забавянето са субективни, то тези констатации са неразделна част от резултатите от ревизията и приложения към заключителния доклад. Впрочем, казаното се отнася и за останалите категории дела. По арг. от т.9 от Заповед № РД.../08.02.2024г. на и.ф. главен прокурор на Република България последните се причисляват към благоприятните резултати от ревизията, защото спазването на процесуалните норми е правилно и нормално положение. А това означава, че не се съзират основания за преценка за предприемане на мерки спрямо разследващ орган и/или наблюдаващ прокурор. Тази оценка на прокурорите от ревизиращия екип не е съпроводена със заключения за някаква изключителност в работата. Ето защо, макар и безусловно да са подкрепя, ситуация само се отбелязва и прибавя към резултатите от ревизията.

За делата извън току-що посочените шестдесет и едно е добре да се каже,

че в докладите на прокурорите от ревизиращия екип се сочи, че за установената продължителност на разследването най-честа обективна причина, на която може да се повлияе е, че не са представени заключенията на назначени експертизи. В този смисъл са формулирани препоръки от прокурори от ревизиращия екип за предприемане на такива мерки, които са с насоченост да се приложат въпросните заключения. Други причини в същата насока са обективната необходимост от множество действия по разследването или фактическа и правна сложност на случаите.

Дори и тогава, когато разследванията са ритмични или ритмичността не може да се провери поради непредоставяне на делата по уважителни причини са открити условия за препоръки и, тъй като на ревизията не може да отрече съдействаща мисия е добре да се споменат:

- прекратяване на наказателно производство на основание чл.243, ал.1, т.2 НПК не е прецизно, когато по досъдебното производство няма и никога не е имало обвиняем. След като намира, че липсват достатъчно доказателства за извършено престъпление, наблюдаващият прокурор следва да посочи основанийето по чл.243, ал.1, т.1, вр. чл.24, ал.1, т.1 НПК - деянието не е извършено;

- наложително е да се следи за срока по чл.234, ал.8 НПК, за да не се отменя мярка за неотклонение след изтичането му /препоръката е отправена по конкретен случай на мярка „гаранция в пари“, а в друг случай е част от установяванията за конкретни недостатъци на наблюдаващ прокурор;

- констатиран са дадени „указания“ от наблюдаващ прокурор, без да са конкретни и които по смисъл не са различни от текста на чл.203 НПК.

От друга страна, отново в съответствие с цитираната т.9 от Заповедта на и.ф. главен прокурор задължително трябва да се отличи представеният извод, че едно досъдебно производство е образец за ефективно осъществяван надзор и контрол върху разследването от наблюдаващия прокурор, респективно за осъществяване на правомощията на разследващия орган по начин такъв, че да се осигури своевременно и законосъобразно разследването. Констатира се изключителна активност на наблюдаващия прокурор при осъществяване на правомощията му по чл.196 от НПК, образцова дисциплина на разследващия орган при изпълнение на дадените му указания, наред с което и проява на смислена оперативна самостоятелност.

Прекратени досъдебни производства:

Предмет на проверка са прекратените досъдебни производства, по които не е осъществен съдебен или инстанционен/служебен контрол. От прокурорите от ревизиращия екип са отразени образуването на досъдебното производство и предмета на разследването, начин на насочване на делото към отдел „Специализиран“ /ДОИ/, лица привлечени като обвиняеми и взета мярка за неотклонение или друга мярка за процесуална принуда, мнение на разследващия орган при изпращане на делото в СРП, спазване на срока по чл.242, ал.4 от НПК, произнасяне по веществените доказателства и мерките за процесуална принуда.

Освен това е представен анализ въз основа на доказателствата по делото

за правилност, обоснованост и законосъобразност на постановлението за прекратяване на наказателното производство и, след преглед на събраните доказателства е формулирано становище относно основания за осъществяване на служебен контрол на основание чл.243, ал.10 НПК.

Наказателните производства са прекратени по 162 досъдебни производства, като 158 от делата се решени от прокурорите в срок.

Предвид констатациите на прокурорите от ревизиращия екип са посочени специално 17 производства, които налагат последващи мерки като отправяне на препоръки, реализиране на служебен контрол, необходимост от допълнителни произнасяния:

1. Провеждане на случаен подбор на 14.05.2020 г. по едно досъдебно производство, в който участва само един прокурор от отдел „ДОИ“, като се отчита, че съгласно чл.7, ал.1 от Заповед №.../13.11.2015 г. в утвърдения програмен продукт за случайно разпределение на делата и преписките в рамките на отдела се определят групи, в които се включват поне двама прокурори. Смисълът на това правило е да се обезпечава случайния подбор и то подлежи на спазване във всеки момент, а не само при включване на участващите в определена група прокурори;

2. По заявление на лица до административния ръководител на СРП се изисква досъдебно производство, наблюдавано от друга местно компетентна районна прокуратура и след това се сезира главният прокурор чрез административния ръководител на АП София ръководството и надзорът на досъдебно производство да се осъществяват от СРП.

Посоченото искане от наблюдаващия прокурор е без правно основание, защото от него към момента на искането не е наблюдавано досъдебно производство по описа на СРП;

3. Досъдебни производства - пет на брой, по които отсъства произнасяне по реда на чл.243, ал.2 НПК по веществените доказателства от трима наблюдаващи прокурори;

4. Досъдебни производства, по които произнасянето е извън срока по чл.242, ал.4 НПК - 4 постановления от трима наблюдаващи прокурори;

5. Досъдебно производство, по което по преценка на прокурора от ревизиращия екип от събраните доказателства, както и видно от произнасянията на съда по различни искания и молби на страните по време на разследването, може да се направи извод, че делото е водено тенденциозно и хаотично, без да е изяснен предметът на разследване, като изначално не са били налични каквито и да било доказателства за престъпленията, за които е била ангажирана наказателна отговорност спрямо обв.лице. Това води до извода, че прокуратурата е ползвана за уреждане на чисто търговски отношения между две дружества и спрямо обвиняемото лице е упражнявана необосновано наказателна репресия;

6. Досъдебни производства, по които по конкретни съображения, основани на материали от разследванията са намерени условия 4 постановления за прекратяване на наказателните производства на 4 наблюдаващи прокурори да се подложат на служебен контрол съобразно чл.243,

ал.10 НПК;

7. Досъдебни производства, разпределени в ревизирия отдел без изискуеми резолюции на административния ръководител на 26.05.2020 г. и на 14.02.2023 г. и друго, при което след случаен подбор е определен втори наблюдаващ прокурор от отдел „Специализиран“ и материалите са резолирани само на него - общо 2 броя;

Има досъдебни производства, попадащи в повече от една група.

За останалите дела, по които наказателните производства са прекратени не са намерени условия за последващи мерки, поради което обстоятелствите проверки на прокурори от ревизирия екип са включени в приложенията към обобщения доклад.

Спрени досъдебни производства:

Спрените досъдебни производства са 83 бр. - на основание чл.244, ал.1, т.1 НПК - 6 бр., чл.244, ал.1, т.2 НПК - 76 бр., чл.244, ал.1, т.3 НПК - 1 бр.

В специфичните критерии за проверка от прокурорите от ревизирия екип се включва и преценка за извършване на необходимите процесуално-следствени действия за разкриване на обективната истина, като се конкретизират нужните, но липсващи действия, съдържанието на законоустановените реквизити на постановлението за спиране на наказателното производство /вкл. по чл.234, ал.8 НПК/, наличието на основания за възобновяване на спряното наказателно производство или на служебен контрол на постановлението на прокурора от СРП.

В резултат на детайлния анализ на прокурорите от екипа са отличени някои от досъдебните производства, по които се съдържат и други /извън фиксираните в таблицата/ слабости а именно:

1. В първата група спадат случаите, в които след конкретен подробен анализ на събраните материали са намерени основания за служебен контрол на 8 постановления за спиране на наказателното производство на 4 прокурори;

2. Във втората група са делата, по които са разкрити предпоставките за възобновяване на производства след обстойно посочване от прокурора от ревизирия екип на действията, необходими за разкриване на обективната истина - такива са 7 бр. дела, наказателните производства по които са спрени с постановления от 6 наблюдаващи прокурори;

3. По третата група дела от ревизирия прокурори са формулирани изрични препоръки до административния ръководител на СРП да извърши преценка относно наличието на предпоставки за упражняване на правомощията си по глава XVI от ЗСВ по отношение на наблюдаващия прокурор, както и да сезира директора на СДВР относно извършване на преценка за предприемане на действия по глава VIII от ЗМВР по отношение на съответния разследващ полицаи от СДВР във връзка с констатираното бездействие на наблюдаващи прокурори по две дела;

4. В четвъртата група са две дела, по които е установено, че от наблюдаващ прокурор се издават нарочни постановления озаглавени „за даване на указания за ОИМ по спряно наказателно производство“, което е дейност извън правомощията му съгласно НПК и подобни произнасяния следва да се

преустановят;

5. Описани са и дела, по които са отправени конкретни препоръки към наблюдаващ прокурор за прецизиране на произнасянето, за уведомяване на легитимирани лица и по които е констатирано бездействие на разследващия орган - 2 бр.;

6. По едно досъдебно производство се изследва формирането на екипи от прокурори, вкл., че след първоначален избор на наблюдаващ прокурор на случаен принцип е определен втори наблюдаващ прокурор от отдел „Специализиран“ и материалите са резолирани само на него;

7. Посочени са и 38 дела, по които след спиране на наказателното производство поради това, че извършителят на престъплението не е разкрит, от органа по чл.245, ал.1 НПК не са съобщавани на прокурора резултатите от издирването по досъдебните производства по преписки с цел формулиране на адекватна препоръка.

За нефигуриращите в това изброяване дела от съответните прокурори от ревизиращия екип не са намерени основания за предложения, препоръки, възобновяване на наказателните производства или инициране на служебен контрол на постановленията за спирането им.

Постановени откази за образуване на досъдебни производства:

При проверката на преписките се установи, че по 31 от тях е осъществен институционален контрол, като 30 жалби са оставени без уважение и 1 постановление за отказ да се образува досъдебно производство е отменено.

При ревизията са посочвани повод за образуване на преписката, извършван е анализ за правилност, обоснованост и законосъобразност на постановлението за отказ да се образува наказателното производство, респ. е формулирано становище за наличие на предпоставки за служебен контрол.

Констатациите на прокурорите от ревизиращия екип са повод за включване на следните категории преписки в обобщения доклад;

1. Преписки, които са пренасочвани в отдел „Специализиран“, като е установено, че първоначално е определен наблюдаващ прокурор отдел III, а след това от отдел „Специализиран“, но не по причина становище на първия прокурор /както е отбелязано в справка на СРП изготвена за нуждите на ревизията/, а въз основа на резолюция на заместник-административен ръководител от 06.08.2021 г.; преразпределение на 27.10.2021 г. след разговор между административните ръководители на СРП и на АП София и коментар, че съдържанието на преписката би фокусираше медийно и обществено внимание; обединяване на преписки на 29.10.2021 г. в пряко противоречие с чл.23, изр.1 от Правилата за приложението на разпределението на преписките и досъдебните производства на принципа на случайния подбор в ПРБ, утвърдени със Заповед № РД....09.2021 г, изм. и доп. със Заповед № РД.../27.07.2022 г. на главния прокурор, като се обединява към втората - на отдел „Специализиран“; изследва формирането на екипи от прокурори, вкл., че след първоначален избор на наблюдаващ прокурор на случаен принцип е определен втори наблюдаващ прокурор от отдел „Специализиран“ и материалите са резолирани само на него;

2. Преписки, при които са намерени основания за служебен контрол

поради неизпращане на преписката на компетентната горестояща прокуратура на две постановления на двама прокурори; поради необосновано издаване на седем постановления за отказ да се образува наказателното производство при неизяснена в пълнота фактическа обстановка от четирима прокурори; 1 постановление поради изпълнение на указания за служебен контрол на ВКП и СГП поради преждевременното изпращане на материалите на административно-наказващия орган; поради произнасяне за престъпление, което е от компетентност на СГП с пет постановления от трима прокурори; поради необходимост от изпълнение на указания на горестояща САП - едно постановление; поради произнасяне извън териториалната компетентност на СРП - едно постановление;

3. Преписки /2 бр./, по които са намерени основания за препоръки за спазване чл.243, ал.3 НПК, респ. чл.36, ал.2 ЗАНН, когато се отказва образуване на наказателно производство, респ, когато са налице основания за изпращане на материали, а не се прави.

Организация на деловодната дейност и документооборота в отдел „Специализиран“ /ДОИ/ в СРП.

Проверката в тази част на ревизията е извършена от специалисти от Дирекция „Информационно обслужване и технологии“ и направените констатации по следния начин:

В сведение от административния секретар на СРП се получи информация за водените дневници, книги и азбучници в СРП, а именно:

1. Входящ дневник;
2. Книга за постъпващите материали чрез централна поща, от други прокуратури и институции в София;
3. Книга за предаване на прекратени дела и преписки в архив;
4. Разносна книга за СРС;
5. Разносна книга за доклада на прокурорите;
6. Докладна книга/Ел. докладна;
7. Книга за ВД;
8. Книга за дела, взети на приоритетен надзор;
9. Описна книга на БП;
10. Описна книга на дознания/сл.дела;
11. Описна книга на задържаните лица;
12. Азбучник;
13. Описна книга за внесените ОА;
14. Описна книга за внесените дела по чл. 78а НК;
15. Описна книга за внесените дела със споразумение;
16. Входящ дневник за дела, върнати от СРС на основание чл. 248а и чл. 249, ал. 3 НПК.

Регистрирането на делата и преписките на отдел „Специализиран“ (ДОИ) се извършва в общите дневници, описни и спомагателни книги.

Приоритетно при ревизията се извърши проверка на съответствието на информацията от документите с въведените данни в УИС, записите във входящия дневник, описната книга на досъдебните и бързите производства,

задържаните лица и своевременната регистрация на документите на хартиен носител и в УИС. Подробните констатации по конкретни преписки са описани в приложение към доклада.

Констатации:

I. Относно приложението на ИДДД и ПАПРБ, касаещо деловодната обработка и регистрацията на входящите документи в СРП:

Лично подадените документи от граждани и други податели (на гише) се обработват от определен служител (на гише). Постъпилата по поща кореспонденция от прокуратури, разследващи органи и други податели се обработва от други определени служители.

Изходящите документи се обработват деловодно от служителите в деловодството на отдел „Специализиран“ (ДОИ).

След деловодната им обработка - поставяне на номер, дата и печат на документите, вписване във входящия дневник, описната книга на ДП/БП, азбучник на пострадали и обвиняеми лица, документите се предават за въвеждането им УИС от определени служители за работа с УИС. Изключение от това правило са:

☐ постановленията за образуване на досъдебни производства, които първо се предават за въвеждане в УИС, необходимо за генериране на ЕИСПП номера на НП и престъпления, които впоследствие се вписват в съответните книги;

☐ постановленията за изпращане на ДП/преписка по компетентност на друга прокуратура и всички други актове на прокурори до други прокуратури с цел вписване на УИН номер на изходящия документ, съгласно ПЕДПЕУ в ПРБ.

Деловодната обработка се извършва обичайно в деня на постъпване на документите в регистратурата/деловодството или на следващия работен ден.

Въвеждането им в УИС също се извършва обичайно в деня на деловодната им обработка или на следващия работен ден, но съществуват и отклонения в рамките на няколко дни, поради постъпване на по-голям документооборот и обективна невъзможност на наличния състав да обработи документите електронно в УИС.

При проверката се установиха единични случаи за документи, които не са обработени деловодно – с номер, дата и печат (за изходящите), както и такива, които не са въведени в УИС. Също така се установиха случаи на невъведени документи в УИС - посочени в приложението с подробна информация за всяка преписка.

Не се въвеждат всички посочени кореспонденти в УИС (посредством функционалност „Прибави лица“), вкл. засегнати фирми.

Установиха се и случаи на липса на регистрация в УИС на движението за отнасяне „Към архив“ за предадените преписки и дела в архива.

По всички проверени преписки много рядко са случаите, в които текстовите файлове на прокурорските произнасяния са прикрепени към съответното движение в УИС. В огромната си част тези файлове са прикрепени към предходно регистрирани движения по преписката в УИС, в нарушение с указанията и Ръководството за работа с УИС.

Преписките не са подредени в хронологичен ред, липсва и опис на документите, съгласно чл. 64 от ИДДД.

1. Консистентност на деловодните записи във Входящия дневник

Част от записите за движението на преписките във входящия дневник не следват хронологичен ред по дата на регистрацията. Една от причините е в отдалечеността на отделните деловодства за обработка на документите и понякога се случва запис за получените документи да предхождат вписванията за изходящите документи.

Отбелязванията не са в съответствие с разпоредбата на чл. 22 от ИДДД. В отбелязванията липсва информация за вида на съответния входящ/изходящ документ и кратко описание относно естеството на документа по проверените преписки. Липсва вписване на архивните номера на преписките.

На видно място в деловодството на СРП са изложени макети за начин на вписване на някои документи, но в нито един макет не се съдържа информация за вида на документа.

Липсва вписване на вида на документа за решаване – Постановление за прекратяване на НП/ Постановление за отказ за образуване на ДП/Постановление за спиране на НП – вписват се само сигнатурите.

Липсва вписване за архивен номер на предадените в „Архив“ прекратени ДП.

Грешно се вписва номер на ДП при отбелязване на получен документ по ДП вместо регистрационният изходящ номер на входящия документ.

2. Консистентност на деловодните записи в описната книга на досъдебните производства и описната книга на бързите производства.

Описните книги на БП и ДП в СРП са със съвсем различно съдържание (брой и наименование на графи) от описните книги в другите прокуратури – например от тази в СГП. В СРП критериите за вписване са със значително по-малко графи. Книгата съдържа графи само за основната информация за движението на досъдебното производство – данни за образуване, приключване на разследването, краен акт за решаване на делото.

Установи, че има случаи на вписване в критерий „Дата на образуване на ДП“ – датата на извеждане на документа от деловодството, която е по-късна от датата на прокурорския акт за образуване досъдебното производство. Пропуски има относно разследващия орган.

3. Консистентност на Азбучник

В СРП се води един азбучник за всяка календарна година, в който се вписват пострадалите лица по бързите и досъдебните производства; лицата с повдигнати обвинения; задържаните лица – съдържа данни за имената на лицата и номер на преписката във входящия дневник. Имената на лицата по бързите производства се вписват в азбучника след издаване на постановление за привличане на обвиняем.

Азбучник на жалбоподатели, лица спрямо които са подадени жалби/сигнали не се води от много години. Изцяло се ползва УИС за справочни цели относно всички видове кореспонденти.

4. Книга „Приоритетен надзор“

Със заповед №.../11.03.2011 г. на адм. ръководител – районен прокурор на СРП се въвежда само за Софийска районна прокуратура особена форма на засилен надзор, наречена „приоритетен надзор в СРП“ (накратко ПН), който обхваща само досъдебните производства:

✓ Със задържани лица, респ. лица с постоянна мярка за неотклонение „домашен арест“;

✓ По които предстои в рамките на 18 месеца да изтече давностния срок за наказателно преследване;

✓ По делата, възложени на звеното от разследващи прокурори от СРП.

Със заповед № РД.../13.09.2021 г. на адм. ръководител – районен прокурор на СРП е разпоредено всички неприключили досъдебни производства срещу обвиняеми с две и повече неприключили дела да се вземат на „приоритетен надзор“ в СРП.

Книгата се води от един служител, определен със заповед РД.../17.02.2020 г. на адм. ръководител – районен прокурор на СРП. В тази книга се отразява информация за движението на досъдебното производство от образуването му до решаването му с краен акт по същество, вкл.: имената на обвиняемите лица, на задържаните лица – дата на вземане на мярката, потвърждаване/изменение на мярката. Не се установиха несъответствия във вписванията. Книгата се води прилежно и четливо.

5. Книга (тетрадка) за предаване на преписки и дела в „Архив“ – съдържа опис на номерата на преписките и дата на предаване на тези преписки в архива. В книгата не установих подписи и имена служителите предали и приели преписките – само дата и номера на преписки за съответната дата;

6. Архивна книга – книга за регистриране на архивните номера на преписките с пореден номер за всяка календарна година, дата на регистрация и номер на преписка от входящия дневник.

7. Книга за изваждане на преписки и дела от „Архив“ – съдържа опис на номерата на преписките и дата на изваждане на тези преписки от архива.

II. Относно приложението на Правилата за електронен документооборот и предоставяне на електронни услуги (ПЕДПЕУ) в ПРБ:

Не се представи заповед за вътрешни правила в СРП относно приложението на заповеди Заповед № РД... от 29.06.2020 г. на главния прокурор на РБ, изм. и доп. със Заповед № РД... от 04.01.2022 г. на главния прокурор на РБ и Заповед № РД... от 10.07.2023 г. на главния прокурор на РБ.

В голяма част от регистрираните документи в УИС липсва анотация за естеството на документа – т.10.1 от ПЕДПЕУ в ПРБ.

По всички документи по проверените преписки, съдържащи се в приложение към доклада, се установи, че:

✓ Липсват вписвания на Уникалния идентификационен номер от входящия електронен регистър за входящите документи и вписвания на Уникалния идентификационен номер от изходящия електронен регистър за изходящите документи – изискване на разпоредбата на т. 8 от ПЕДПЕУ. Изключение са документите в кореспонденция с други прокуратури, по които има вписване на УИН номер;

✓ Въведеният електронен образ на инициращият документ не е подписан с електронен подпис от служител за удостоверяване на съответствие с книжния носител – изискване на разпоредбата на т.12 от ПЕДПЕУ в ПРБ.

III. Относно Правилата за приложението на разпределението на преписките и досъдебните производства на принципа на случайния подбор на ПРБ в СРП :

Проверени са общо 25 заповеди за случайно разпределяне в УИС, посочени в приложение към доклада. Установи се, че за заповед № РД.../10.01.2023 г. липсва запис в УИС.

Не се установи несвоевременно въвеждане и друго несъответствие между посоченото в заповедите на административния ръководител и регистрираните данни в УИС – групи, прокурори в съответните групи и процентна натовареност за прокурорите в отдел „ДОИ“/„Специализиран“.

По всички проверени преписки извършеният случаен и определен избор на прокурор в УИС е регистриран от служителя в избрана група за случаен подбор, неопределена изрично в резолюцията за насочване от разпределящия. Резолюциите за насочване са: „Отдел ДОИ“, „Отдел Специализиран“ или е поставен щемпел с надпис в червен цвят „Софийска районна прокуратура Отдел Специализиран“.

В общ план извършването на разпределянето на преписките е в деня на регистрацията на документа или на следващия работен ден, но се установиха и случаи на по-късна регистрация в рамките на няколко дни по-късно – в нарушение на изискването на разпоредбата на чл. 11, ал. 1 от ППРПДППСП в ПРБ. В резолюциите на разпределящия за насочване на преписката не е вписана дата, поради което трудно би могло да се установят случаите на забавяне от служител.

Протоколи за случайно разпределяне по преписка се прилагат към всяка преписка, но се установи, че за период от м. 03.2020 г. до края на 2020 г., в който не са били прилагани протоколи от всички разпределяния на случаен/определен избор по преписката.

По проверените преписки изключително рядко са случаите, в които резолюцията на разпределящия прокурор е вписана дословно в поле „Резолюция“ в движението „Разпределяне на преписка“ в УИС. Описание на резолюцията обикновено е въведена в поле „Резолюция“ на документа, върху който е изписана резолюцията.

При резолюция за втори наблюдаващ прокурор има случаи на регистрация на следващ избор за смяна на наблюдаващия прокурор, вместо с функционалност „Добавяне на наблюдаващ прокурор“ – за втория прокурор. И друга хипотеза – при добавяне на втори наблюдаващ прокурор, често се случва преписката изобщо да не се докладва на първия избран прокурор, а само на втория допълнителен прокурор (с подписа на административния ръководител под името на прокурора, на когото се докладва преписката).

Аналогично на горецитираното – при резолюция на разпределящ за произнасяне на прокурор по заместване при отсъствие на наблюдаващия, се извършва избор на нов наблюдаващ прокурор, вместо да се използва

функционалността на УИС за разпределяне на случаен принцип без смяна на наблюдението на преписката за произнасяне на прокурор (по заместване без да се сменява наблюдаващия прокурор по преписката).

Извършена е проверка на случаен принцип на архива на дневните протоколи за извършеното разпределяне на преписки и дела – изискване на разпоредбата на чл. 13 от ПЕДПЕУ в ПРБ. Установи се липса на приложен протокол за извършените разпределяния на 30.04.2020 г. Проверените дати в периоди са описани в приложение към доклада. Останалите протоколи са съобразно изискванията на чл. 13 от ПЕДПЕУ в ПРБ.

На случаен принцип се избраха работни станции на прокурори (съгласно приложен списък на имената им) за проверка на достъпа до дневните протоколи за извършен случаен и определен избор на прокурор. На всички работни станции на прокурори от приложения списък има осигурен достъп от системния администратор – съгласно разпоредбата на чл. 14 от ППРПДППСП в ПРБ.

Относно въвеждането на отсъствията на прокурорите: В СРП ежедневно административният ръководител издава заповед за изключване на прокурори от случайно разпределяне (поради отпуск, болничен, командировка и др.). Първичната информация за предстоящите отсъствия се подава до Ръководството на СРП от определени служители в съответните отдели в писмен вид, подписана от прокурор в отдела. Отсъствията и изключването на прокурорите се въвежда своевременно в УИС. Не се установиха грешни разпределяния поради невъвеждане на отсъствие на прокурор (болничен, отпуск, командировка).

Изключения:

✓ Установи се една преписка (пр. рег. №.../2021 г.), по която прокурор е отведен, но същият не е изключен от извършения избор на нов наблюдаващ прокурор и участва в системата за случайно разпределение, в което системата е определила друг прокурор за наблюдаващ по тази преписка.

✓ Отсъствие (отпуск по болест) на прокурор Л.А. за периода от 07.03.2023 г. до 25.04.2023 г. е въведено в цялост, вместо поотделно за всеки един представен болничен лист за конкретен период на отсъствие. Периодът на въведеното отсъствие следва да съвпада с периода на първичния документ.

IV. Относно текущото съхраняване и архивиране на документи

Текущо съхраняване: Неприклучилите преписки, вкл. наблюдателни по досъдебни производства, за които се очакват материали, физически се намират при наблюдаващите прокурори.

Наблюдателните преписки по спрените ДП са ситуирани в деловодството – текущ архив и са разграничени в два сектора: Спрени срещу Неизвестен извършител (по номера на преписки и година на спиране) и Спрени срещу Известен извършител (по наблюдаващи прокурори).

Архивиране: Приклучилите преписки с отказ и прекратените досъдебни производства след деловодното им оформяне и регистрацията в УИС се предават в „Архив“. На всичките проверени прекратени досъдебни

производства и откази за образуване на ДП е изписан съответстващия индекс (сигнатура) за архивиране.

Приемането в архива се вписва в описна книга за предаването на преписките в архив.

В Архивната книга с архивен номер се регистрират само прекратените досъдебни производства. Отказите не се регистрират с архивен номер.

Подредбата на прекратените дела в архива е във възходящ ред по архивен номер за календарната година.

Подредбата на преписките, решени с отказ за образуване на ДП е във възходящ ред на регистрацията на преписката и по година на предаване в архива.

V.Относно организация по предоставяне и отчитане на достъп

Със заповед №.../04.04.2018 г. на административния ръководител на СРП (издадена в изпълнение на заповед № РД.../20.03.2018 г. на главния прокурор на ПРБ) са определени видовете достъп до УИС, в приложения са определени служителите, съобразно вида на достъп:

- ✓ Достъп за редактиране до УИС, достъп до модула за случайно разпределение на преписките в УИС, както и достъп до справочния модул „Oracle Discoverer“;
- ✓ Достъп за редактиране до УИС;
- ✓ Достъп за четене до УИС;
- ✓ Администраторски достъп;
- ✓ Достъп до справочен модул „Oracle BI“;
- ✓ Достъп до електронните регистри на ведомствения информационен сайт на ПРБ (на всички служители).

ИЗВОДИ:

От направените констатации се установява, че при разпределянето на преписките и делата в отдел „Държавен и обществен интерес“ /т. е. до издаване на Заповед № РД.../19.03.2021 г./ са масови нарушенията, защото дела и преписки се насочват към отдела в пряко противоречие с правилото на чл.4, ал.6 от Заповед №.../13.11.2015 г. Според последното прокурорите в отдел „Дела с обществен интерес“ наблюдават местно и родово подсъдни на СРП преписки и дела за престъпления с висок обществен отзвук или фактическа и правна сложност задължително определени от административния ръководител с мотивирана резолюция или заповед.

Един твърде солиден аргумент за съществуването на подобно изискване е обстоятелството, че в останалите три отдела на СРП, в които се концентрират преписки и дела с наказателен характер се прилагат обективни „твърди“ критерии - това са дела за определен вид престъпления или с определен субект на престъпление, както следва:

- прокурорите в отдел „Първи - Престъпления против личността“ наблюдават местно и родово подсъдни на СРП преписки и дела за престъпления по Глава II (раздел I - IX), Глава III (раздел 1 - VII) и Глава IV (раздел I - II) от Особената част на Наказателния кодекс, както и престъпления срещу правата върху интелектуалната собственост;

- прокурорите в отдел „Втори - Икономически престъпления“ наблюдават местно и родово подсъдни на СРП преписки и дела за престъпления по Глава V (раздел I _ УП1) и Глава VI (раздел I — IV) от Особената част на Наказателния кодекс, както и компютърни престъпления;

- прокурорите в отдел „Трети - Общопасни и други престъпления“ наблюдават местно и родово подсъдни на СРП преписки и дела за престъпления по Глава VIII (раздел I - III), Глава VIIIa, Глава IX, Глава X, Глава XI (раздел I - V), Глава XII, както и за деяния, извършени от служители на ДАНС, МВР и ГД „Охрана“ към Министерството на правосъдието.

След издаването на Заповед № РД.../19.03.2021 г. и на Заповед № РД.../28.09.2021 г. прилаганата практика не се променя, но вече не противоречи на вътрешните актове. И тъй като правилата за местна и родово подсъдност са повелителни, то в новосъздадения отдел „Специализиран“ попадат дела за някои от горепосочените престъпления или с горепосочените извършители, но специално резолирани за новия отдел.

Във функционално компетентния отдел 05 „Аналитичен“ Заповед № РД.../28.09.2021 г. и на Заповед № РД.../19.03.2021 г. не са получавани и становище по тях към момента на издаването не е изразявано.

В представени доклади на членове на ревизионния екип са обосновани изводи, че определени преписки не изпълняват наложените критерии за висок обществен интерес, фактическа и правна сложност и присъстват непонятно в отдел „Специализиран“ и са изброени повече от 20 преписки. Стореното е проява на грижливо отношение към изпълнението на възлагателната заповед за ревизията, но не и основание за правни последици /в друг доклад е възприет различен подход, като са посочвани преписките, които могат да съответстват на оценъчните критерии от Вътрешните правила за наличие на висок обществен отзвук или фактическа и правна сложност/.

При ревизията са разкрити и случаи с обратен знак, в които са представяни мотиви при насочване на ред материали към отдела. Това е израз на нееднозначна практика. Основата за такова процедиране е, че е предвидено да се извършва разпределение на преписки и дела в отдел „Специализиран“, но при широки възможности - висок обществен отзвук /вече реализиран ли или очакван/ и фактическа и правна сложност. Повече аргументи в този аспект е ненужно да се посочват, като е достатъчно да се отличат две обстоятелства - липса на правно задължение за мотивиране и същевременно мотивиране по усмотрение, като изключително преобладава насочването на дела и преписки без конкретни доводи.

В таблицата са посочени случаи на разпределяне в нарушение на изискванията да се извършва в деня на постъпване на материалите или на следващия работен ден. Изискването е изрично, а несъблюдаването е безспорно.

Не са спазвани и правилата за определяне на групата, в която да се разпределят материалите и това е констатирано повсеместно от членовете на ревизиращия екип. В получените доклади се сочи, че макар неопределянето на групата да е нарушение, след като разпределението е в правилната група, то

допуснатото отклонение е формално и не води до негативни последици и до нарушаване на принципа на случайния подбор. Едва ли е продуктивна полемика по въпроса по аргументите, представени по-подир, макар че попадането на материалите в точната група не е осигурено по способа, регламентиран във Вътрешните правила - с резолюция.

Разпределянето на дела и преписки без полагане на подпис с изписване на името на отдела или с червен щемпел с наименованието на отдела /и пак без подпис/ е в директно несъответствие с Вътрешните правила на СРП, защото на практика е извършено без резолюция. И докато липсата на мотиви при разпределяне на дела/преписки в отдел „Специализиран“ е поради конкретната уредба от 2021 г., то отсъствието на резолюция е в противоречие със същата уредба и ако тези два аспекта се разгледат едновременно потенциалът за вреди не е за пренебрегване.

В тази връзка не може да се пропусне, първо, че се касае за неспазване от административен ръководител на правила, създадени от административен ръководител. Второ, случаите на несъобразяване на правилата са изключително преобладаващи до степен да е маниер на разпределението, а се знае, че разпространението на едно отклонение не може да съставлява оправдание за извършването му. И трето - разпределението на преписките и ДП е една от най-присъщите функции на административния ръководител, поради което въпросният недостатък не е без значение за дейността на последния /дори и без реални вреди/. Ето защо констатираното неспазване на Вътрешните правила е лоша практика и се отбелязва съгласно р.ІІ, т.9 от Заповед № РД.../08.02.2024г. на и.ф. главен прокурор.

В процеса на ревизията са разкрити и специално посочени ред случаи, в които от разследващи органи и наблюдаващи прокурори се нарушават основни процесуални задължения по чл.203 НПК и чл.46, ал.2, т.1 и чл.196 НПК. При констатиране на бездействие на разследващия орган, съотв. неупражнен ефективен контрол от страна на наблюдаващия прокурор са формулирани изрични препоръки до административният ръководител на СРП да извърши преценка относно наличието на предпоставки за упражняване на правомощията си по глава XVI от ЗСВ по отношение на наблюдаващия прокурор, както и да сезира директора на СДВР относно извършване на преценка за предприемане на действия по глава VIII от ЗМВР, респ. да обмисли сезиране на директора на СДВР относно извършване на преценка за предприемане на действия по отношение на съответния разследващия полицай, по глава VIII от ЗМВР. Тези данни са интерпретирани в настоящото резюме в частта, в която са представени резултатите от проверката на неприключените и на спрените досъдебни производства.

Извън така посочените, в обобщения доклад не са спестени направените констатации за процесуално бездействие с фиксирани времеви граници, вкл. с посочени причини за забавяне на разследванията, макар и без конкретни препоръки на ревизиращите прокурори за нарочно сезиране на органи във връзка с дисциплинарна отговорност. Въпросните случаи са закрепени в т. нар. „трета група“ от неприключените досъдебни производство и описаното

процедиране е подчинено на две групи съображения - първо, макар отразените неблагоприятни констатации да не са съпроводени с изричен почин на прокурори от ревизиращия екип за сезиране на компетентен орган за преценка във връзка с дисциплинарна отговорност на наблюдаващия прокурор и разследващия, обстоятелствата не са коренно различни в сравнение с преписките, по които е проявена такава инициатива. И след като административният ръководител на СРП не е лимитиран от наличието на конкретна препоръка за преценка във връзка с правомощията по глава XVI от ЗСВ, то последният може да е я разширява по собствено усмотрение и след съвкупно запознаване с всички установявания на ревизията. И, второ, тъй като е задължително да не се замества волята на ревизиращия прокурор, да не се изземва становището за подобна препоръка, защото фактическата проверка на преписката/делото е негов акт, то случаите само се посочват.

Относно неприключените наказателни производства трябва да се удостовери, че в по-голямата си част са провеждани ритмично, като установените причини за времетраенето не налагат мерки спрямо наблюдаващ прокурор и разследващ орган, а отправяне на препоръки.

Сред прекратените наказателни производства се открояват тези, с непроизнасяне по въпроса за веществените доказателства, което съвсем не означава непременно връщане на някого /чл.112 НПК/ и тези, по които е констатирано неправилно приложение на материалния закон.

По спрените наказателни производства е масова практиката съответният орган по чл.245, ал.1 НПК да не съобщава на прокурора за резултатите от издирването, респ. да предоставя събраните материали. Казаното е повод за препоръка.

Описани са изрично спрените наказателни производства, по които следва да се подложи на контрол разбирането на наблюдаващия прокурор, че извършителят не е разкрит /спрени на основание чл.244, ал.1, т.2 НПК/ или, по които са намерени основания от прокурорите от ревизиращия екип, че са били налице основания и за други действия по разследването с цел разкриване на обстоятелствата по делото, т. е. за възобновяване на производствата.

При ревизията са намерени случаи, които са насочени към упражняване на чужда компетентност - материална и териториална. В същия аспект трябва да се разгледа и изискването на преписка от друга районна прокуратура по постъпило изложение с молба СРП до наблюдава конкретно досъдебно производство. Прокуратурата е използвана и като инструмент за решаване на чисто търговски отношения и неоснователно е упражнявана наказателна репресия.

Не на последно място, в хода на ревизията е установено, че в СРП се формират екипи от прокурори, като към първоначално избрани прокурори се впоследствие се включва прокурор от отдел „Специализиран“. След този момент, както е посочено в установителната част, получаваните материали се насочват към прокурора, определен последен по време от отдел „Специализиран“. Тук съвсем накратко е уместно да се поясни, че всеки екип се създава за съвместна обща работа. Затова противоречи на философията на

това понятие положението тази обединена дейност да се разпределя само на един от членовете на екипа от този отдел. В такава ситуация резолуирането на материалите само на един от членовете на екипа на практика означава, че не действа екип. Казаното важи с още по-голяма тежест в случая, когато дори се прекратява възможността на първоизбрания прокурор от друг отдел да се извършва справки в УИС, което е демонстрирано нагледно от същия този прокурор. По този повод в материали /доклади/ от ревизията се посочва, че липса уредба за работа в екип, както в Правилата за приложението на разпределението на преписките и досъдебните производства на принципа на случайния подбор в ПРБ, утвърдени от главния прокурор, така и във Вътрешните правила на СРП. В тази връзка, вярно е, изричната регламентация в Правилата, утвърдени от главния прокурор е само относно формирането и прекратяването на екипа. Това обаче съвсем не означава, че всяко действие може да се оправдае. Напротив. Основно обективно обстоятелство е, че има повече от един наблюдаващ прокурор по преписка/досъдебно производство и тази разлика с хипотезата на един наблюдаващ прокурор не е съществена, а количествена. Работата само с единия от членовете на екипа /излъчени на случаен подбор и равнопоставени/ всъщност означава, че все едно случаен подбор с другия не е извършен, че извършеният случаен подбор се елиминира. А едва ли е необходимо да се излагат обилни съображения за призиването на случайния подбор да повиши доверието в съдебната система и да минимизира възможностите за ангажиране на конкретни магистрати по неявни причини. Както се посочва от авторитетната съдебна практика „... принципът за случайното разпределение на дела по чл. 9, ал. 1 от ЗСВ е гаранция за справедлив съдебен процес от независим и безпристрастен съд. С този принцип се цели да се избегне възможността делото да бъде разгледано от специално подбран съдия, като се избегне всякакво съмнение, че на определени съдии се възлагат за разглеждане конкретни дела...“ /решение № 244 от 5.02.2020 г. на ВКС по н. д. № 970/2019 г., III н. о./ Посоченото касае и прокурорската дейност и щом всеки от екипа е на работа, то и нему трябва да се предоставят получените материали. Обратното означава, че се дава възможност всъщност да се игнорира направеното разпределение за екип. Неслучайно в чл.24 от Правилата за приложението на разпределението на преписките и досъдебните производства на принципа на случайния подбор в ПРБ, утвърдени със Заповед № РД.../14.10.2015 г., изм. и доп. със Заповед № РД.../06.04.2016 г., изм. със Заповед № РД-02-23/02.11.2017 г., изм. и доп. със Заповед № РД.../27.12.2018 г., изм. и доп. със Заповед № РД-02-10/03.02.2021 г., изм. и доп. със Заповед № РД.../26.04.2021 г. на главния прокурор и от Правилата за приложението на разпределението на преписките и досъдебните производства на принципа на случайния подбор в ПРБ, утвърдени със Заповед № РД.../13.09.2021 г., изм. и доп. със Заповед № РД.../27.07.2022 г. на главния прокурор се регламентира само хипотеза на разпределение при отпаднала необходимост от екип. А наличие на екип означава само, че наблюдаващият прокурор е повече от един, сиреч няма нещо различно, което да се регулира специално. В екипа прокурорите са поне двама, равнопоставени и могат да решават въпросите по

производството /точно това изрично се сочи в едно от обясненията на административния ръководител на СРП в ревизирия период/. И още - от практически аспект, ако на единия член от екипа не се предоставят получавани материали е обективно невъзможно да се разпредели задружната им работа. И, последно - да се съгласим, че е допустимо постъпващите материали да се докладват само на един член от екипа означава да се подкрепи ситуация, която е компрометирана от формален аспект и по същество. Така е, защото след като на практика е достатъчно делото/преписката да се наблюдават само от един прокурор, то необходимостта от сформирание на екип няма как да е обоснована. Защо е сторено това не подлежи на установяване с инструментариума на ревизията, но в изпълнение на р.ІІ, т.9 от Заповед № РД.../08.02.2024г. на и.ф. главен прокурор посочвам настоящото като лоша практика.

Неправилното обединяване на преписки по начина, по който е сторено от прокурор от отдел „Специализиран“ в нарушение на ППРПДППСПРБ, също води по същество до изземане на преписки от прокурори от друг отдел.

Изводът от проверката на организация на деловодната дейност и документооборота в отдел „Специализиран“ /ДОИ/ в СРП е, че се прилага по същество, въпреки обстоятелствата при работата в СРП: огромното текучество на документи - както входящи, така и изходящи; огромната натовареност на съдебните служители, а също така отдалечеността на отделните деловодства на различни етажи в сградата, което е и причина за липсата на хронология във входящия дневник и по преписките.

ПРЕПОРЪКИ:

Препоръките произтичат непосредствено от констатациите и от правните изводи и се насочват:

Към административния ръководител на СРП: ;

- прилагането на чл. 22 от ИДДД – относно консистентност на записите във входящия дневник; вида на документа; номерата на входящите документи, анотация на документите (вкл. в УИС);

- в УИС да се въвеждат кореспондентите по преписка с функционалност „Прибави лица“, вкл. засегнати фирми, тъй като за справочни цели изцяло се ползва УИС. Да се актуализира информацията за кореспондентите при наличие на обстоятелства;- да се прецени необходимостта от вписване на пострадали лица в отделен азбучник;

- електронните файловете на входящите и изходящите документи да се подписват електронно с КЕП, съгласно чл. 22 от ПЕДПЕУ в ПРБ, утвърдени със заповед Заповед № РД-02-12 от 10.07.2023 г. на главния прокурор;

- всички документите да се оформят с Уникален идентификационен номер, който да се изписва на първия лист под номера на преписката – съгласно чл. 7 от ПЕДПЕУ в ПРБ, утвърдени със заповед Заповед № РД-02-12 от 10.07.2023 г. на главния прокурор;

- при разпределяне на преписка за произнасяне на прокурор по заместване, поради отсъствие на наблюдаващия, да се разпределя посредством функционалността в УИС без смяна на наблюдаващия прокурор;

- текущото съхранение на документите в преписките (документите да се

номериран и класиран в хронологичен ред с опис на съдържанието, подписани от служителя и пр.), респ. и предаването на преписките/делата в архива да се осъществява с протокол, в съответствие с разпоредбата на чл. 64 от ИДДД;

- да се извършва случаен избор на прокурор в съответствие с резолюцията и определена група от разпределящия. Резолюцията на разпределящия да се вписва в поле „Резолюция“ на съответното движение „Разпределяне на преписка“. Да се въвежда името на разпределящия в действителност (към момента се въвежда само името на административния ръководител);

- протоколите за извършен избор на прокурор да се прилагат към съответната преписка, съгласно разпоредбата на чл.13 от ППРПДППСП в ПРБ - тази препоръка повтаря вече дадената с доклад от ревизия по пр. пр. № 14333/2020 г. на ВКП;

- книгата за предаване на преписките и делата в „Архив“ и за изваждане от архив да съдържа информация за предаваният преписките служител и респ. приелият преписките, вкл. подписи на служителите;

- отсъствията на прокурорите да се въвеждат съобразно първичните документи. При продължаващо отсъствие да се въвежда информацията за всеки един оправдателен документ поотделно.

- при констатиране на бездействие на разследващия орган, съотв. неупражнен ефективен контрол от страна на наблюдаващия прокурор са формулирани изрични препоръки до административният ръководител на СРП да извърши преценка относно наличието на предпоставки за упражняване на правомощията си по глава XVI от ЗСВ по отношение на наблюдаващия прокурор, както и да сезира директора на СДВР относно извършване на преценка за предприемане на действия по глава VIII от ЗМВР по отношение на съответния разследващ полицаи от СДВР /респ. административния ръководител на СГП, доколкото по досъдебно производство по описа на СРП от прокурора от ревизиращия екип е констатирано бездействие на двама следователи/;

- да се уведомят наблюдаващите прокурори за отправените препоръки за активизиране на действията с оглед срочно и законосъобразно приключване на разследванията - при констатации, че разследващ орган не изпълнява задълженията си по чл.203 НПК за осигуряване на своевременно, законосъобразно и успешно извършване на разследването от наблюдаващите прокурори да се осъществява ефективен контрол със способите по чл.196 НПК, случаите, когато времетраенето на разследването е последица от неприлагане на заключението на експертиза за предприемане на необходимите действия, обезпечаващи своевременното прилагане; да не се допуска неспазване на процесуални срокове, да се изпращат постановленията на легитимирани лица /чл.213, ал.1 НПК/, да извършат преценка относно възобновяване наказателните производства, посочени в доклада;

- за се предприемат необходимите организационни действия за недопускане на констатираните пропуски при разпределение на преписките и ДП в СРП и във всички случаи това да се извършва с писмена резолюция с дата, подпис, отдел и група;

- да се предприемат мерки, вкл. организационни /работни срещи с органите по чл.245, ал.1 НПК и др./ за изготвяне, респективно съгласуване от набл. прокурор план за ОИМ, както и изпълнение на задължението на органа по чл.245, ал.1 НПК за уведомяване на за резултатите от издирването, като се отстранят констатираните пропуски и не се допускат занапред;

- да не се допуска компрометиране на принципа на случайния подбор чрез присъствие само на един прокурор в групата, в която се разпределя преписката/досъдебното производство;

- да се уведомят наблюдаващите прокурори за пропуските при произнасянето по веществените доказателства с оглед издаване на допълнителни постановления;

- всички прокурорски преписки и досъдебни производства, изпратени на други органи, вкл. съда да се изискат

Към адм. ръководител на СГП.

СГП да осъществи служебен контрол на всички актове, за които прокурорите от ревизиращия екип са намерили основание. В хода на ревизията от членове на екипа са изпращани регулярно изложения за такава необходимост, които са изпращани от ръководителя на ревизиращия екип на административния ръководител на СГП. Към момента административният ръководител на СГП вече е сезиран с номерата на преписките и делата, по които от прокурорите от ревизиращия екип са намерени предпоставки за осъществяване на служебен контрол.